

POESIA

La mística de sant Joan de la Creu, traduïda al català

• Pere Lluís Font, nou Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, tradueix al català els versos de Joan de la Creu en una feina d'acolliment plena del poeta castellà

Pere Lluís Font, traductor de Sant Joan de la Creu al català, va rebre aquesta setmana el 57 Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (Joan Mateu Parra / Shooting)

Jordi Llavina

23/03/2025 06:00

Crec que el millor elogi que es pot fer d'aquesta bella traducció de Pere Lluís Font (Pujalt, 1934; recent Premi d'Honor de les Lletres Catalanes) dels tres poemes místics d'"el més sant dels poetes i el més poeta dels sants" – *Càntic espiritual*, *Nit obscura* i *Flama d'amor viva*– és que, en català, Joan de la Creu ens recorda, fidelment i commovedora, Juan de la Cruz en castellà. Font ha acomplert una feina d'acolliment plena. I, bé que la de March i la de Cervantes són llengües de so i ritme diferents, el traductor ha sabut donar un equivalent català molt just a les memorables silves del poeta castellà.

Quina vida tan trafegosa, la de Juan de Yepes, conegut i reconegut amb el nom de Juan de la Cruz (Fontiveros, 1542-Úbeda, 1591), un nom que, atès que forma part inextricable de la història hispànica i europea, ens anostrem com a Joan de la Creu. Va viure encara no cinquanta anys –repartits entre la Castella natal i l'Andalusia d'adopció–, però va conèixer la ira d'alguns coetanis seus (principalment, la dels carmelites calçats) i va patir els rigors de la presó (se'n va escapar, novel·lescament, despenjant-se per una finestra amb una corda feta de parracs de manta nuats). Va morir per un procés gangrenós, i el seu cadàver fou mutilat, més d'una vegada, per cercadors de relíquies. Com Lluís, no es considerà mai un poeta, ni un escriptor, sinó un religiós. Explica Font que la mística santjoanista és la coneguda com a nupcial, en oposició a l'essencial o de fusió. Els poemes traduïts mantenen no foses, per entendre'ns, les dues instàncies narratives, amatòries: l'espòs i l'esposa.

El traductor ha sabut donar un equivalent català molt just a les memorables silves del poeta castellà

I quina història d'amor, la d'aquests versos, la potència dels quals depassa el confí místic (ho fan talment, per citar dos exemples encara més pròxims, el *Llibre d'amic e amat*, de Ramon Llull, i el *Llibre d'amic*, de Joan Vinyoli, que, per cert, va citar en poesies pròpies almenys dos cops versos d'aquests poemes de Joan de la Creu)! L'actitud de l'amant lliurat enterament a l'amat –o la de l'esposa oferta a l'espòs– crec que es resumeix molt bé en aquest vers: "entrem encara més en l'espessura". I aquests dos altres, meravellosos, tan coneguts: "la música callada, / la soledat sonora" donen compte del marc espiritual en què té lloc una experiència transcendental, però que és descrita amb una sensualitat fervorosa (el *Càntic dels càntics* bíblic i la mística sufí, com remarca Font, hi ressonen pertot). L'esposa cerca l'espòs. Qui la veu, li'n dona noves. El poeta sant ja ens havia advertit que el patiment d'amor – "*la dolència de amor*" – "no es cura / si no és amb la presència i figura" (aquests, per cert, són dos dels versos que es fa seus Vinyoli). L'esposa no vol sentir noves de l'espòs (vol posseir-lo), i molts passants sembla que vulguin regalar-n'hi: "i em deixa agonitzant / un no sé què que es queden quequejant" (aquest darrer vers és una de les moltes felices consecucions de la traducció fontiana). Un sol cabell serveix per deixar ferit d'amor l'espòs. Junts, els dos enamorats gustaran "el most de les magranes". Al capdavall, com afirma l'esposa, "estimar és el meu únic exercici". Compartim-lo, doncs, en la música callada de la lectura.

Joan de la Creu

Poemes essencials

Traducció i edició de Pere Lluís Font.

Fragmenta. 158 pàgines. 18,50 euros

Los mejores vídeos

De la Fuente: "Es muy bonito ganar sufriendo, este equipo es insaciable"